

О.М. Сумець, д-р екон. наук, доц. (ХГУ «НУА», Харків)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ РЕЄСТРАЦІЇ, АНАЛІЗУ Й КОНТРОЛЮ ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Важливим напрямом підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств у нинішніх умовах є виробництво якісної і доступної за ціною продукції. У формуванні прийнятної для споживача ціни на продукцію підприємств істотна роль відводиться логістичним витратам. За оцінками експертів логістичні витрати (ЛВ) вітчизняних підприємств становлять від 10 до 40 % вартості товарів, які продають, і є групою витрат, в якій існують найбільші резерви дій із заощаджування. Значення цієї проблематики стає очевидним стосовно основної мети діяльності підприємств, якою є максимізація їхнього довгострокового прибутку» [1, с. 47]. Безумовним кроком досягнення вказаної мети є належний рівень організації облікових систем на підприємствах, які потребують нагального удосконалення й розвитку.

Одним з дієвих шляхів модернізації облікових систем на вітчизняних підприємствах є впровадження системи реєстрації, аналізу та контролю логістичних витрат, що має функціонувати самостійно, але в межах загальної системи управління витратами. На основі виконаних автором досліджень [2] встановлено, що ЛВ утворюються фактично на всіх фазах виробничо-господарських процесів (ВГП) виробничих підприємств – постачанні, виробництві, розподілу й збуту, поверненні реалізованої продукції, утилізації та знищенні відходів (за потребою). Це вимагає системного підходу до створення на підприємствах систем реєстрації, аналізу та контролю за вказаним видом витрат, які у дальшому повинні стати базою для ухвалення рішень щодо ефективного управління ними та істотного зниження собівартості продукції.

Доцільність розробки й запровадження на вітчизняних підприємствах системи реєстрації, аналізу та контролю ЛВ зумовлена ще й широким колом її істотних можливостей щодо: отримання синергічного ефекту; підвищення ефективності функціонування логістичної системи (ЛС) підприємства; переходу від часткових цілей щодо управління ЛВ до загальних цілей окремих підсистем і ланок ЛС; комплексного й системного управління ЛВ; фінансового, трудового та інформаційного забезпечення логістичних процесів; гнучкого й оперативного управління ЛВ при виконанні різних видів логістичної діяльності (ЛД); оператив-

ного обліку можливих логістичних ризиків від здійснення ЛД; отримання фактично у повному обсязі інформації щодо логістичних витрат на ЛД за фазами ВГП та функціями, що здійснюють в їхніх межах відповідні підрозділи підприємств. На думку автора, вказане є ґрунтовною підставою для формування підвалин щодо організації й запровадження системи реєстрації, аналізу та контролю ЛВ на підприємствах, яка має базуватись на чітко визначених положеннях та наукових принципах.

З огляду на зазначене з практичної точки зору варто запропонувати п'ять основних концептуальних положень, які повинні бути покладені в основу організації вказаної системи на підприємствах:

1) систему реєстрації, аналізу й контролю ЛВ слід вважати ефективним засобом для комплексної і водночас оперативної оцінки вказаного виду витрат. Це досягається за умови дотримання послідовних положень, що наведені нижче;

2) логістичні витрати на ЛД підприємств слід оцінювати за фазами ВГП та функціями, що виконують в їхніх межах підрозділи логістики чи окремі виконавці;

3) для ґрунтового аналізу ЛВ і дальшого оперативного коригування виконання логістичних операцій і процесів слід оцінювати поточні логістичні витрати, що генеруються рухом матеріальних потоків у межах ЛС підприємств;

4) для відпрацювання заходів щодо підвищення ефективності ЛД підприємств потрібно оцінювати одноразові витрати, пов'язані з функціонуванням ЛС (так звані капітальні ЛВ);

5) система реєстрації, аналізу й контролю ЛВ повинна надавати фахівцям можливість оцінювати умовно-постійні й умовно-змінні витрати, що потрібно надалі для розробки заходів щодо вдосконалення техніко-технологічної бази ЛС підприємства і процесів, що виконують в її межах відповідні підрозділи логістики чи окремі виконавці.

У підсумку слід зазначити, що фактично на всіх вітчизняних підприємствах є можливості для створення системи реєстрації, аналізу та контролю ЛВ, запровадження якої надасть можливість істотно підвищити ефективність функціонування облікових систем.

Інформаційні джерела

1. Василевський М. Системи забезпечення ланцюгів поставок у машинобудуванні : [монографія] / М. Василевський. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2011. – 312 с.

2. Сумець О.М. Теоретико-методологічні засади логістичної діяльності підприємств агропромислового комплексу : [монографія]. – Харків : ТОВ «Друкарня Мадрид», 2015. – 544 с.